

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká rozvojová agentura

**PROJEKT V RÁMCI DOTAČNÍHO TITULU
Posilování kapacit a partnerství NNO
NA ROK 2012**

**DEFNET 2010 - 2012
Development Effectiveness Network**

Roční zpráva za rok 2012

Občanské sdružení Development Worldwide (DWW)

Titulní strana závěrečné (roční) zprávy o realizaci projektu ZRS

Název projektu: Vychází z označení tématu spolupráce schváleného v Plánu ZRS (resp. vyhlášení dotačního titulu). DEFNET - Development Effectiveness Network, 2010 - 2012		Číslo projektu / číslo rozhodnutí o dotaci: 15/2012/08
Místo realizace projektu: země / lokalita, v níž je projekt realizován ČR, EU, celosvětově	Cílová skupina projektu: kdo je hlavním příjemcem výstupů projektu Organizace občanské společnosti, oficiální zástupci donorů a vlád a další političtí aktéři, odborné asociace a experti (zejm. evaluátoři)	
Gestor projektu: ČRA	Sektorová orientace projektu: Posilování kapacit a partnerství NNO	
Datum zahájení projektu: měsíc / rok leden / 2012	Datum ukončení projektu / etapy: měsíc / rok prosinec / 2012	
Celková výše prostředků na projekt ze ZRS ČR (Kč): Rok 2012: 400 000 Kč	Celková výše prostředků na projekt včetně spolufinancování (Kč): Rok 2012: 790 028 Kč (spolufinancování 390 027 Kč)	
Výše prostředků určená dotačními rozhodnutími na celou dobu realizace projektu: Rok 2010 – 2012 (3 + 1 projekt): 1 754 020 Kč	Skutečně spotřebované prostředky za dobu realizace projektu: Rok 2010 – 2012 (3 + 1 projekt): 2 858 851 Kč (spolufinancování 1 104 830 Kč)	
Výše prostředků určená dotačním rozhodnutím na příslušný rok 2012: Rok 2012: 400 000 Kč	Skutečně spotřebované prostředky za příslušný rok: Rok 2012: 400 000 Kč (včetně spolufinancování 790 028 Kč)	
Realizátor projektu: organizace / odpovědný řešitel (jméno, adresa, kontakty): název, typ, poštovní a webová adresa organizace; jméno a pozice odpovědného řešitele, telefon, fax, e-mail Občanské sdružení Development Worldwide; DWW, Máchova 469/23, 120 00 Praha 2; www.dww.cz ; Kontaktní osoba: Mgr. Daniel Svoboda, předseda o.s., koordinátor projektu; Tel: 222 513 123, 724 179 562, fax: 222 519 580, svoboda@dww.cz		
Místo, datum, jméno a podpis zpracovatele zprávy – odpovědného řešitele: Praha, 6.2.2013 Mgr. Daniel Svoboda		
Potvrzení o přijetí zprávy gestorem: (místo, datum, jméno a podpis odpovědného pracovníka gestora):		

1. Shrnutí

Projekt **DEFNET (Development Effectiveness Network)** byl zahájen v roce 2010 v návaznosti na prezidentský projekt FoRS a na dosavadní zapojení DWW do globálního procesu Otevřeného fóra pro rozvojovou efektivnost organizací občanské společnosti (CSO – Civil Society Organisations). Od roku 2011 byl projekt rozšířen o aspekty budování kapacit v oblasti rozvojových evaluací, řešené v roce 2010 v samostatném projektu „Cesta k výsledkům“.

Cílem projektu je otevřené partnerství a národní a mezinárodní networking organizací občanské společnosti se vzájemným posilováním kapacit. Důraz na principy vlastní efektivnosti a také na příznivé prostředí ze strany dalších aktérů by měl vést k plnému využití přidané hodnoty a potenciálu organizací občanské společnosti. Zvláštní pozornost věnujeme novým členským zemím EU (NMS – New Member States) a evropským zemím mimo EU. Indikátory úspěchu byly minimálně tři společné akce nebo stanoviska k tématu efektivnosti rozvoje a účast minimálně 5 NMS na školeních EPDET. Oba indikátory byly překročeny.

Dlouhodobým záměrem projektu i všech dalších aktivit DWW je zvýšení efektivnosti a dopadů zahraniční rozvojové spolupráce. Indikátorem příspěvku k dosažení záměru projektu bylo prosazení stanovisek CSO do agendy 4. jednání Fóra na vysoké úrovni (HLF – High Level Forum on Aid Effectiveness) v roce 2011 v jihokorejském Busanu a aktivní zapojení minimálně 5 NMS do procesu CSO Development Effectiveness. Oba indikátory se podařilo naplnit (resp. překročit) do konce roku 2011 a pro rok 2012 byl na základě dosavadních výsledků doplněn nový indikátor zaměřený na prosazení závazků ke zvyšování efektivnosti do rozvojové praxe – očekávaným výsledkem by měla být mezisektorová shoda na standardech příznivého prostředí.

Nejdůležitějším výsledkem na mezinárodní úrovni bylo založení nové platformy **CPDE – CSO Partnership for Development Effectiveness**, která sloučila dosavadní procesy Open Forum for CSO Development Effectiveness (Otevřeného fóra) a BetterAid. Česká platforma FoRS se na přípravě této transformace velmi aktivně podílela a byli jsme také zapojeni do činnosti mezisektorového Task Team on CSO Development Effectiveness and Enabling Environment (dále jen Task Team). Pokračovala samozřejmě také spolupráce členských organizací FoRS v České republice (mimo jiné v rámci pracovní skupiny Efektivnost nebo při druhém ročním hodnocení aplikace Kodexu efektivnosti FoRS).

Pro rok 2012 byly při vědomí nutnosti flexibilní reakce na vývoj situace v Busanu a po Busanu navrženy čtyři hlavní stavební bloky / výstupy projektu:

- Výstup 1 - Prosazení tématu rozvojové efektivnosti do programu mezinárodních evaluačních a dalších odborných konferencí
- Výstup 2 - Aktivní zapojení do procesu „rozvojové efektivnosti a příznivého prostředí“ na české, evropské a světové úrovni
- Výstup 3 - Trénink EPDET 2012 na Slovensku
- Výstup 4 - Dokončené moduly školení projektového managementu a evaluací pro VŠ

Všechny výstupy se nám podařilo naplnit. Příspěvky k tématu rozvojové efektivnosti jsme prezentovali na akci TRIALOG v Praze, na světovém setkání CIVICUS v Montrealu nebo na konferenci Evropské evaluační konference v Helsinkách. V procesu Otevřeného fóra jsme byli zastoupeni v Globální facilitační skupině i Task Team a účastnili se akcí ve filipínském Cebu, Amsterdamu, Bělehradu, Montrealu a Bruselu a podíleli se na vzniku pracovní skupiny CPDE „Enabling Environment“. Školení EPDET se úspěšně uskutečnilo v září 2012 na Slovensku s 51 absolventy. Školení projektového managementu byla realizována v Bratislavě (pro Slovenskou agenturu mezinárodní rozvojové spolupráce) a pokračovala na Vysoké škole ekonomické (VŠE), České zemědělské univerzitě (ČZU) a Metropolitní univerzitě Praha (MUP).

2. Hodnocení aktivit, výstupů, cílů a rozvojového záměru projektu

2.1 Přehled aktivit a výstupů ve vztahu k plánu aktivit a indikátorům pro výstupy

(ve struktuře odpovídající formátu Tabulky aktivit a výstupů dle skutečnosti k datu ukončení projektu / ukončení etapy / roku)

Přehled je uveden rovněž ve formátu tabulky výstupů a aktivit v příloze zprávy.

Pro rok 2012 byly stanoveny **čtyři konkrétní výstupy**, navazující na výsledky a úkoly předcházejícího období:

Výstup 1 - Prosazení tématu rozvojové efektivity do programu mezinárodních evaluačních a dalších odborných konferencí

Indikátorem úspěchu byly minimálně 3 přijaté příspěvky pro mezinárodní či národní rozvojová fóra.

Aktivita 1.1 – Účast na mezinárodních akcích

Na začátku roku jsme bohužel museli odmítnout pozvání na 6. konferenci evaluační asociace AfrEA v ghanské Akkře, zaslali jsme ale příspěvek „Development effectiveness and the roles of evaluators beyond Busan“. V rámci elektronické konference IDEAS (a na webové stránce www.ideas-int.org) jsme reagovali na výsledky z Busanu v příspěvku „Reflections to the 4th HLF on Aid Effectiveness in Busan – So what the Busan brings?“ . Téma rozvojové efektivity jsme osobně prezentovali například na následujících akcích (viz také přílohová část):

- TRIALOG Conference „Advancing Beyond 2015“ dne 24.4.2012 s příspěvkem a workshopem „Partnership for Development Effectiveness – New Opportunity for CSOs“ (příspěvky byly také prezentovány v bulletinu TRIALOG 20.3.2012 a č. 9/2012);
- Světové setkání CIVICUS 2.9.-6.9.2012 v Montrealu s příspěvkem „Partnership for Development Effectiveness“;
- 10. konference Evropské evaluační společnosti 2.10.-5.10.2012 v Helsinkách s příspěvkem „Evaluation of International Commitments – Busan Partnership for Effective Development Cooperation“. Příspěvek v současné době prochází oponenturou pro uveřejnění v odborném časopise Evaluation.

Téma rozvojové efektivity bylo také součástí náplně výroční konference České evaluační společnosti, konané dne 30.5.2012. Této konferenci jsme se nemohli kvůli souběhu s jinými akcemi osobně zúčastnit, ale byli jsme plně zapojeni do její přípravy.

Podíleli jsme se také na přípravě další světové konference IDEAS, která se bude konat začátkem května 2013 na ostrově Barbados s hlavním tématem „Evaluation and Inequality - Moving beyond the Discussion of Poverty“. Přijat byl již náš příspěvek „Measuring inequality - focusing on people“.

Výstup 2 - Aktivní zapojení do procesu „rozvojové efektivity a příznivého prostředí“ na české, evropské a světové úrovni

Tento výstup byl a bude klíčový pro prosazení závěrů jednání 4. HLF v Busanu do rozvojové praxe. V roce 2012 se ve všech mezinárodních strukturách projednávaly možnosti pokračování multisektorového dialogu, výměny zkušeností a spolupráce. Pokračovala spolupráce v rámci konfederace CONCORD i mezi organizacemi zapojenými do procesu Otevřeného fóra pro rozvojovou efektivity CSO a BetterAid; na konci roku byla oficiálně založena nová platforma CPDE – CSO Partnership for Development Effectiveness. Bylo také potvrzeno pokračování činnosti multisektorového Task Team on CSO Development Effectiveness and Enabling Environment. Byli bychom rádi, kdyby se do těchto konzultací zapojili oficiální zástupci české zahraniční rozvojové spolupráce (dále ZRS).

Indikátorem úspěchu bylo potvrzení našeho zastoupení v mezinárodních skupinách pracujících s výsledky 4. HLF v Busanu.

Aktivita probíhala na čtyřech úrovních:

Aktivita 2.1 – Podpora činnosti české platformy FoRS

Nadále jsme se účastnili odborných akcí a projednávání strategických dokumentů týkajících se české (a mezinárodní) rozvojové spolupráce, včetně zapojení do pracovních skupin Efektivnost a Gender. Kromě úkolů přímo souvisejících s Kodexem efektivnosti, přípravou Valné hromady a zastupováním FoRS v mezinárodních strukturách jsme se podíleli na činnosti pracovní skupiny Evaluace v Radě pro ZRS a připravovali podklady pro Transition Compendium UNDP nebo pro Aid Watch report 2012. Zodpověděli jsme také dotazník Evropské komise pro Consultation Paper – Preparing the European Commission Communication on Civil Society Organisations in Development.

V České republice probíhala rovněž řada aktivit souvisejících s podporou vietnamské minority a mezikulturní spolupráce, včetně realizace třetího ročníku soutěže Miss Vietnam České republiky s finálovým večerem dne 24.6.2012. V porotě za českou stranu zasedl mj. nový velvyslanec ve Vietnamu pan Martin Klepetko, poslanec Evropského parlamentu a stálý zpravodaj pro jednání o zóně volného obchodu mezi EU a Vietnamem pan Jan Zahradil či ředitel České rozvojové agentury pan Michal Pastvinský. Akce dále získala oficiální záštitu také od ministra zahraničních věcí pana Karla Schwarzenberga, primátora hlavního města Prahy pana Doc. MUDr. Bohuslava Svobody, CSc. a Ministerstva životního prostředí. Mezi významnými zahraničními hosty byli velvyslanec Vietnamu v České republice pan Do Xuan Dong a zástupci ambasad z Indonésie, Koreje, Japonska, Mongolska, Filipín, Thajska a Ázerbájdžánu.

Akce se zúčastnily dva štáby České televize a na ČT2 byly následně vysílány dva dokumenty:

- “Dcery vietnamského draka” - <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10434244034-dcery-vietnamskeho-draka/21256226440/>. Česká televize také připravila dvacetiminutový sestřih, který byl zařazen do programu konference v Nha Trang (viz dále);
- „Vietnamská miss“ v pořadu Babylon - <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1131721572-babylon/412236100152026/>.

Další dva dokumenty pořadu Babylon o činnosti DWW a patronce našeho občanského sdružení slečně Thu Trang Nguyen (první Vicemiss Miss Vietnam ČR 2009) byly vysílány na ČT2 již na jaře 2012:

- <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1131721572-babylon/412236100152008/>;
- <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1131721572-babylon/412236100152009/>.

K tématu rozvojové spolupráce jsme se vyjadřovali také v programu Studia STOP Českého rozhlasu (dne 18.4.2012).

V průběhu května 2012 připravilo DWW další studijní cestu zástupců MONRE (Ministry of Natural Resources and Environment) a VEPF (Vietnam Environment Protection Fund) do České republiky, pod vedením náměstka MONRE, pana Bui Cach Tuyen. V jejím průběhu bylo dne 23.5.2012 slavnostně podepsáno nové Memorandum o spolupráci mezi Ministerstvem životního prostředí (MŽP) a MONRE. Součástí akce byla návštěva energeticky soběstačné obce Kněžice a setkání delegace s českými partnery a zástupci Svazu Vietnamců v České republice v pražském kulturním a obchodním centru SAPA. Akce se zúčastnil také velvyslanec Vietnamu v České republice pan Do Xuan Dong a nový velvyslanec ČR ve Vietnamu pan Martin Klepetko. Dne 24.5.2012 proběhl na MŽP kulatý stůl „Vietnam a Česká republika: Spolupráce pro udržitelný rozvoj“.

V průběhu studijní cesty vietnamské delegace do ČR byla potvrzena organizace páté mezinárodní konference VEPF a DWW na přelomu října a listopadu 2012 ve městě Nha Trang.

Konání této akce s názvem „Environmental Protection and Sustainable Development“ podpořila Česká rozvojová agentura z trilaterálního programu české zahraniční rozvojové spolupráce a Ministerstvo životního prostředí.

Pokračovala také veřejná sbírka pro projekt „Pomoc postiženým dioxiny ve Vietnamu“. V rámci doprovodného programu konference v Nha Trang jsme předali partnerské organizaci VAVA Thai Binh další výtěžek sbírky ve výši 6900 USD.

Po návratu z Vietnamu jsme se zúčastnili otevření pobočky Vietnamské investiční a rozvojové banky BIDV v Praze (dne 7.11.2012) a sjezdu Svazu Vietnamců v České republice (dne 15.11.2012).

Aktivita 2.2 – Pokračující zapojení do činnosti evropské konfederace CONCORD

Pokračovali jsme v zastupování FoRS v pracovní skupině CSO Effectiveness a také se opětovně zapojili do pracovní skupiny Aid Watch (kromě průběžné on-line komunikace jsme se také účastnili navazujících jednání obou skupin ve dnech 26.11.-29.11.2012 v Bruselu).

Ve spolupráci s CONCORD jsme se podíleli na organizaci evropských konzultací k rozvojové efektivnosti a platformě CPDE v Bělehradě ve dnech 1.7.-4.7.2012. V průběhu roku jsme se účastnili řady telefonických konferencí a přípravy evropských stanovisek k založení platformy CPDE.

Aktivita 2.3 – Podpora nástupnické struktury Otevřeného fóra resp. platformy BetterAid

Jednání o založení nástupnické struktury obou procesů (společné platformy CPDE – CSO Partnership for Development Effectiveness) byla zahájena již v Busanu v prosinci 2011 a tento záměr byl potvrzen při jednání ve filipínském Cebu v únoru 2012. Do přípravy této nové platformy jsme se aktivně zapojili a využili zkušenosti z předchozích let, při kterých se podařilo najít konsensus na společných klíčových závazcích CSO a základních požadavcích pro příznivé prostřední ze strany dalších rozvojových aktérů (viz zejména Siem Reap CSO Consensus on the International Framework for CSO Development Effectiveness, zahrnující rovněž Istanbul Principles for CSO Development Effectiveness z roku 2010 – tyto principy byly zmíněny také ve společném dokumentu Busan Partnership for Effective Development Cooperation). Platforma FoRS udávala směr celého procesu prakticky od roku 2009 a jako první ze zapojených aktérů odsouhlasila již v roce 2011 vlastní Kodex efektivnosti, kompatibilní s Istanbulskými principy a doplněný o konkrétní indikátory a monitorovací mechanismy. V průběhu roku 2012 jsme se zúčastnili globálních, regionálních a tématických konzultací k založení nové platformy CPDE (řada telefonických konferencí užšího pracovního týmu a několik etap písemného připomínkování) a diskuse k návrhu indikátorů pro monitoring závazků z Busanu – této problematice byl mj. věnován speciální workshop na světovém setkání CIVICUS v září 2012 v Montrealu.

Činnost Otevřeného fóra a tedy i zastoupení FoRS v Globální facilitační skupině skončilo založením CPDE (Nairobi, 9.12.2012) – viz příloha zprávy. Platforma FoRS a konfederace CONCORD odsouhlasila zapojení Daniela Svobody do nové pracovní skupiny CPDE „Enabling Environment“.

Aktivita 2.4 – Práce v nástupnické struktuře Task Team on CSO Development Effectiveness and Enabling Environment

V roce 2011 jsme patřili mezi nejaktivnější členy tohoto týmu a většina našich doporučení ke strategickým materiálům byla ve finálních verzích akceptována. V celé skupině (zástupci bilaterálních a multilaterálních donorských agentur, vlád rozvojových zemí a občanské společnosti) existuje jasný konsensus, že vzájemné konzultace musí nadále pokračovat. Na posledním společném jednání ve dnech 17.4.-19.4.2012 v Amsterdamu byla připravena strategie a akční plán další činnosti, na jaře 2013 bude diskutována nominace zástupců CPDE do tohoto

Task Team. Ze strany CONCORD i FoRS byla vyjádřena podpora pro české zastoupení (je nutné poskytnout prostor organizacím z nových donorských zemí). Uvítali bychom také účast zástupců CRA nebo MZV ve skupině aktivně zapojených donorů, protože nové postupy české ZRS mohou být v mnoha oblastech dobrým příkladem také pro donory ze skupiny OECD/DAC. Zmínit lze zejména podporu trilaterálních projektů (v souladu se závazky Akční agendy z Akkry) a důraz na skutečné výsledky rozvojové spolupráce. Na druhou stranu je velmi důležité diskutovat a sdílet zkušenosti ostatních donorů a sledovat potřeby a požadavky dalších rozvojových aktérů. České republice byla nabídnuta účast již v roce 2011 a v souvislosti s naším plánovaným zapojením do DAC se tato nabídka stává ještě aktuálnější. Návrh pracovního plánu je přiložen.

Výstup 3 - Trénink EPDET 2012 na Slovensku

Při EPDET 2011 bylo dohodnuto, že se další ročník této letní evaluační školy uskuteční v týdnu od 17. září 2012 na Slovensku, opět ve spolupráci DWW a Slovenské evaluační společnosti.

Indikátorem úspěchu bylo absolvování EPDET 2012 minimálně 35 účastníky a jejich hodnocení využití získaných znalostí a dovedností (otázka č. 8 evaluačního formuláře) minimálně průměrným stupněm 4.

Aktivita 3.1 – Příprava EPDET 2012

Stejně jako v předcházejících letech jsme se plně podíleli na organizační přípravě EPDET 2012 ve spolupráci se Slovenskou evaluační společností. Tato příprava zahrnuje mimo jiné komunikaci s lektory a se zájemci o účast, přípravu materiálů pro účastníky a jednání v místě realizace (ověření tréninkových prostor a ubytovacích možností, příprava stravování a doprovodného programu). Speciální pozornost jsme věnovali jednání s DEVCO a dalšími ředitelstvími Evropské komise, která projevila zájem o spolupráci nebo o účast na školení. Podařilo se nám zajistit účast pana Martina Páva z Evaluation Unit (který pro účastníky připravil i krátkou prezentaci evaluačních postupů Evropské komise) a pana George Holroyda.

Aktivita 3.2 – Realizace EPDET 2012

Stejně jako v předchozích letech jsme se podíleli na organizaci přímo na místě realizace a působili v roli facilitátorů při přednáškách a skupinové práci. Připravili jsme také fotografickou dokumentaci akce.

Školení se uskutečnilo ve dnech 16.9.-22.9.2012 v Šamoríně u Bratislavy. Celkem školení absolvovalo 51 účastníků z 30 zemí původu, z toho 6 NMS (Česká Republika, Estonsko, Polsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko). Seznam přihlášených účastníků je uveden v příloze této zprávy. Lektory byli opět Ray C. Rist a Linda Morra Imas.

Aktivita 3.3 – Evaluace EPDET 2012

DWW se podílelo na aktualizaci evaluačního dotazníku a jeho vyhodnocení. Toto hodnocení je mimo jiné sdíleno se členy IDEAS a organizátory IDPET v Ottawě.

Hodnocení kursu bylo velmi pozitivní, průměrné hodnocení klíčové otázky 8 „Jaká je pravděpodobnost, že využijete znalosti a zkušenosti získané při EPDET?“ dosáhlo stupně 4,32 (tedy 82,93%). Program školení a kompletní výsledky evaluace ze strany účastníků jsou uvedeny v příloze této zprávy.

Výstup 4 - Dokončené moduly školení projektového managementu a evaluací pro VŠ

Ve školních rocích 2011/2012 a 2012/2013 byly kompletně dokončeny a otestovány nové semináře projektového managementu a evaluací na třech vysokých školách.

Indikátorem dosažení tohoto výstupu byly kompletní manuály pro lektory a studenty, v obou jazykových verzích (čeština, angličtina) a kladné hodnocení kursu ze strany absolventů.

Aktivita 4.1 – Příprava prezentací

Příprava aktualizovaných prezentací byla dokončena a lektoři na ČZU v Praze, MUP a VŠE je mají k dispozici, stejně jako další podklady pro cvičení a zdroje doplňkových informací. Příprava skript na MUP byla zatím odložena, ale v budoucnosti se s nimi počítá. Nadále probíhají jednání o překladu publikace Světové banky „The Road to Results – Designing and Conducting Effective Development Evaluations“. V případě zajištění vydavatele bude DWW odborným garantem překladu.

Aktivita 4.2 – Kursy na České zemědělské univerzitě v Praze

Na ČZU pokračoval kurs Monitoring a Evaluate (v oboru International Economic Development) doplněný o cvičení Management of Development. Na přednášky předmětu Project Management and Planning in Tropics and Subtropics (Prof. Ing. Bohumil Haverland, CSc.) pak rovněž navazovala praktická cvičení. Úprava tohoto předmětu (příprava nových skript) závisí na rozhodnutí školy, při praktických cvičeních však jsou již používána doporučení z projektu DEFNET. Koordinátorem partnera byl Doc. Ing. Jan Banout PhD.

V akademickém roce 2012/2013 si předmět Monitoring a Evaluate vybralo jako volitelný předmět 7 studentů. Jednalo se především o zahraniční studenty z Francie, Ghany, Mongolska, Vietnamu a samozřejmě z ČR, kteří se v budoucnu chtějí věnovat problematice rozvojových projektů ve svých zemích. Náplň předmětu má jasnou strukturu dle knihy The Road to the Results od Světové banky a je doplněna o praktické zkušenosti z realizace rozvojových projektů. Studenti se aktivně zapojovali do diskuzí a vypracovali vlastní eseje na vybrané téma problematiky rozvojových zemí uvedených níže.

Výuku zajišťovali Doc. Ing. Jan Banout, Ph.D. a Ing. Petra Chaloupková, Ph.D. Přednášek a cvičení se zúčastnili externisté, kteří obohatili teoretické přednášky o vlastní zkušenosti. Prof. Patrick Van Damme z University of Gent (Belgie) má bohaté zkušenosti z evaluací projektů především z Afriky a Latinské Ameriky. Dr. Didier Pillot z univerzity SupAgro Montpellier (Francie) nastínil přístupy k evaluaci a vlastní zkušenosti z univerzity ve Francii. Ing. Jiří Hejkrlik Ph.D. z Institutu tropů a subtropů představil výsledky evaluace rozvojového projektu z Gruzie.

Na poslední přednášce studenti hodnotili předmět pomocí dotazníků. Celkově vyšlo hodnocení pozitivně, studenti byli spokojeni s náplní přednášek i cvičení. Nejvíce ocenili diskuze ohledně praktických zkušeností. Témata, která navrhuje pro příští rok, zahrnují udržitelnost projektů.

Za silnější stránky předmětu považovali účast externistů a možnost diskuze na rozvojová témata z různých regionů i bez nutnosti cestovat. Pro zlepšení navrhuje více ukázek evaluací z praxe a možnost zapojení studentů do evaluace či monitoringu projektů.

V rámci závěrečné práce studenti připravili eseje na rozvojová témata, které vkládali na úložiště ČZU - Moodle. Zde měli možnost si práce svých spolužáků přečíst a ohodnotit. Navíc na posledním cvičení si práce studenti navzájem velmi aktivně hodnotili.

Seznam zvolených témat:

- No free lunch
- What could be the impact of worldwide development projects termination?
- Why would you feel developed/underdeveloped?
- How could cultural differences/stereotypes influence the work of expats on development projects?
- Why developed countries want to help developing countries?
- For what kind of help would you stay for?
- How would you see and plan development project ideally?

Aktivita 4.3 – Kurzy na Metropolitní univerzitě Praha

Na MUP pokračovaly kurzy projektového managementu a pilotně by měly být testovány moduly evaluace. Koordinátorem partnera byla Ing. Tereza Němečková, Ph.D.

Výuka kurzu Management rozvojových projektů byla poprvé na Metropolitní univerzitě Praha realizována v akademickém roce 2010/2011 v rámci projektu DWW "Road to Results". Tehdy kurz úspěšně absolvovali 24 studenti.

V průběhu roku 2012 byl kurz vyučován celkem dvakrát. V letním semestru 2011/2012 byl vypsán jako povinně volitelný pro studenty navazujícího magisterského studia. V prezenční formě si jej zapsalo 8 studentů, v kombinované formě pak 30 studentů, celkem tak kurz absolvovalo 38 studentů. I když se svým obsahem jedná o kurz zaměřený na oblast, která není prioritní oblastí studentů tohoto oboru, přesto ve studentské anketě vyšlo, že si studenti cení, že se vůbec s problematikou rozvojové pomoci během svého studia setkali a že se naučili projekty sestavovat. Výsledná známka hodnocení kurzu v rámci celoškolské ankety byla 1,7 (1 nejlepší - 5 nejhorší).

V zimním semestru 2012/2013 je kurz vyučován pro studenty třetího ročníku oboru Mezinárodní obchod. V prezenční formě si jej zapsalo 14 studentů, v kombinované formě pak 29, celkem jsou tak do kurzu zapsáni 43 studenti. Vzhledem k tomu, že semestr končí až k 20.1.2013, nebyla anketa ke kurzu v době zpracování této zprávy zatím známa. Pozitivní zprávou je, že počet studentů v kurzu pomalu narůstá, což svědčí o jeho kvalitě a přínosu i pro studenty oboru, který není přímo zaměřen na rozvojové země, ale který studentům přináší možnost poznat tento svět z několika pohledů.

Další pozitivní zprávou je, že vedení katedry mezinárodního obchodu souhlasilo s tím, že od letošního akademického roku, tedy od roku 2012/2013, bude vyučován nový kurz Evaluace rozvojových projektů. Tento kurz je již zařazen do rozvrhů třetích ročníků bakalářského oboru Mezinárodní obchod, vyučující bude stejná jako v případě kurzu Management rozvojových projektů - Ing. Tereza Němečková, Ph.D.

Aktivita 4.4 – Kurzy na Vysoké škole ekonomické v Praze

Na VŠE byly stejně jako v předchozích letech doplněny kurzy projektového managementu (probíhající podle podkladů zpracovaných v rámci programu DEFNET) samostatnými přednáškami Daniela Svobody, které se uskutečnily ve dnech 15.5. a 16.5.2012 na téma Evaluace rozvojových projektů (Evaluční otázky, metody, nástroje... Příprava a testování modelového plánu evaluace) a dne 22.11.2012 dva navazující semináře pro různé skupiny studentů na téma Teorie změny / logický model / evaluace. Na kurz Management rozvojových projektů se v letním semestru 2011/2012 zapsaly dvě skupiny po 20 studentech, v zimním semestru 2012/2013 dvě skupiny, obě v počtu 22 studentů.

Za semináře na VŠE odpovídá paní PhDr. Jaroslava Kadeřábková, CSc. z Katedry regionálních studií Národohospodářské fakulty.

Kromě pravidelných seminářů na vysokých školách v Praze proběhlo ve dnech 7.2.-9.2.2012 v Bratislavě samostatné školení pro 13 pracovníků Slovenské agentury mezinárodní rozvojové spolupráce (SAMRS), které bylo rozděleno na tři hlavní bloky:

- Úvod do PCM a logický model projektů
- Formulace, realizace a monitoring
- Úvod do evaluací

Toto školení vycházelo z konkrétních postupů, podkladů a projektů slovenské rozvojové spolupráce a zahrnovalo řadu doporučení pro úpravu stávající praxe.

2.2 Dosazení cílů ve vztahu k indikátorům pro cíle projektu

Cílem projektu je národní a mezinárodní **networking organizací občanské společnosti, včetně organizací z NMS a evropských zemí mimo EU, v oblasti efektivnosti rozvoje**. Pod tím si představujeme zejména schopnost formulovat a obhajovat vlastní názory a stanoviska, schopnost nalézat vzájemnou shodu na společných prioritách a také schopnost jejich společného prosazování. Nalezení společných principů by mělo následně vést k silnější spolupráci v konkrétních projektech a programech a při tvorbě evropských rozvojových politik. Tento cíl je nadále platný.

Za indikátory úspěšnosti jsme pro celé období 2010 – 2012 zvolili 3 společné akce nebo stanoviska k tématu efektivnosti rozvoje ze strany NMS (v období 2010-2011) a zastoupení minimálně 5 NMS (minimálně 40 účastníků z NMS celkem) mezi absolventy mezinárodního evaluačního školení EPDET.

Oba indikátory se podařilo naplnit (resp. překročit) již do konce roku 2011 a projekt se v roce 2012 proto více zaměřil posilování partnerství a networkingu organizací občanské společnosti a na prosazování závazků ke zvyšování efektivnosti do rozvojové praxe.

V rámci plnění prvního indikátoru se první tři akce uskutečnily již v roce 2010 - semináře v rámci projektu CASE v Praze a dvě panelové diskuse k rozvojové efektivnosti ve Varšavě. Organizace FoRS se navíc shodly na společném stanovisku - přihlášení se ke Kodexu efektivnosti. V roce 2011 pak (kromě spolupráce v rámci Otevřeného fóra) probíhala příprava společných projektů FoRS a platformem z dalších zemí do výzev Evropské unie a v roce 2012 například FoRS spoloorganizoval centrální trénink TRIALOG v Praze.

Pokud jde o druhý indikátor, tréninku Slovak DET 2010 se zúčastnilo 44 odborníků z 11 zemí, z toho 32 z nových členských zemí EU (Slovensko, ČR, Slovinsko) a další z transformujících se zemí - Ukrajiny, Gruzie, Srbska a Albánie. Tréninku EPDET 2011 v České republice se zúčastnilo 56 odborníků z 22 zemí, z toho 30 z NMS (ČR, Slovensko, Maďarsko, Slovinsko, Polsko, Rumunsko) a 5 z evropských zemí mimo EU (Turecko, Kosovo, Albánie, Bosna a Hercegovina, Ázerbájdžán). Školení EPDET 2012 na Slovensku absolvovalo 51 účastníků (z 56 přihlášených) z 23 zemí pobytu resp. z 30 zemí původu, z toho 24 účastníků z 6 NMS (Česká republika, Estonsko, Polsko, Rumunsko, Slovensko a Slovinsko). Stanovený indikátor byl tedy velmi výrazně překročen.

2.3 Přínos k naplnění rozvojového záměru projektu

Dlouhodobým záměrem všech aktivit DWW je **zvýšení efektivnosti rozvoje** (zahraniční rozvojové spolupráce). K tomuto záměru chceme přispět podporou otevřeného partnerství mezi jednotlivými rozvojovými aktéry a prostřednictvím vyššího zapojení organizací z NMS do globálního procesu Open Forum for CSO Development Effectiveness a do navazujících struktur CPDE. Důraz na principy vlastní efektivnosti a na příznivé prostředí ze strany dalších aktérů by měl vést k plnému využití přidané hodnoty a potenciálu organizací občanské společnosti (CSO). Tento záměr je nadále platný.

Dva původní indikátory spíše odpovídají úrovni cíle - prosazení stanovisek CSO do agendy a výstupů čtvrtého jednání Fóra na vysoké úrovni k efektivnosti pomoci v roce 2011 a aktivní zapojení minimálně 5 NMS do procesu CSO Development Effectiveness na evropské nebo světové úrovni.

Pokud jde o první indikátor, většinu základních požadavků CSO se v Busanu podařilo do schváleného dokumentu prosadit, přetrvává však velká obava z nenaplnění odsouhlasených principů ze strany donorů a vlád. V dokumentu chybějí konkrétní závazky a indikátory pro

podporu příznivého prostředí pro činnost CSO a pro posilování skutečného partnerství mezi jednotlivými rozvojovými aktéry.

Druhý z dlouhodobých indikátorů byl výrazně překročen, od roku 2010 se na procesu aktivně podíleli zástupci nevládních organizací z České republiky, Slovenska, Polska, Bulharska, Malty, Litvy a Maďarska a dále z Turecka, Chorvatska, Bosny a Hercegoviny, Srbska, Makedonie, Moldavska, Kosova, Albánie a ze zemí bývalého Sovětského svazu (Gruzie, Ázerbájdžán, Arménie, Rusko, Ukrajina, Bělorusko, Tádžikistán, Kyrgyzstán). Další země (mj. Rumunsko, Slovinsko) se připojily v roce 2011, zejména při druhém globálním setkání Otevřeného fóra v Kambodži a při jednání 4. HLF v Busanu. V roce 2012 se do konzultací zapojily zbývající nové členské země EU - Estonsko, Lotyšsko a Kypr. Pro budoucí spolupráci je důležitá také nová role Zuzany Sládkové, která na konci roku 2011 přešla z FoRS do sekretariátu CONCORD a stala se faktickou koordinátorkou evropského procesu rozvojové efektivity a podílela se také na plánování činnosti Otevřeného fóra a přípravě nové platformy CPDE.

Novým indikátorem na úrovni záměru, který lépe odpovídá očekávané změně a může skutečně přispět ke zvýšení efektivity rozvoje, je potvrzení podpory spolupráce s CSO ze strany vlád a donorů. Výsledkem by měla být mezisektorová shoda na standardech příznivého prostředí (tzv. Enabling Environment) pro všechny rozvojové aktéry, která by měla být dosažena nejpozději do roku 2015. V této oblasti sice Busanské partnerství pro efektivní rozvojovou spolupráci potřebu a důležitost spolupráce s nevládními organizacemi formálně potvrzuje, ale praktická implementace společných závazků a skutečného partnerství prokazuje spíše omezení prostoru pro CSO. V této oblasti je nutné pokračovat v hledání a prosazování odpovídajících mechanismů spolupráce. Organizace občanské společnosti svou odpovědnost prokázaly přijetím Istanbulských principů a dohodou o partnerství v rámci nové platformy CPDE. Dobrou příležitostí může být spolupráce ve strukturách Globálního partnerství, zejména v tzv. Building Blocks a v Task Team on CSO Development Effectiveness and Enabling Environment, ale také pokračování dialogu na národní a evropské úrovni. Je důležité, aby čeští zástupci z vládního i nevládního sektoru (včetně sektoru soukromého) byly schopni přijmout společnou odpovědnost a nalézt společnou pozici k budoucnosti rozvojové spolupráce a prosazovat ji i na mezinárodní úrovni.

3. Hodnocení řízení projektu

Hlavním koordinátorem národních i mezinárodních aktivit projektu byl Daniel Svoboda, který současně plnil úkoly v rámci platformy FoRS, konfederace CONCORD, Globální facilitační skupiny Otevřeného fóra a evaluační asociace IDEAS. Také díky tomu se podařilo posílit synergii a komplementaritu všech uvedených aktérů.

Dalšími členy týmu byla asistentka projektu Jana Pícková a koordinátoři partnerů - za ČZU Jan Banout a za MUP Tereza Němečková. Dále spolupracovali webmaster Tomáš Svoboda a v roli technických asistentů a konzultantů Lenka Adamcová, Petra Chaloupková, Petr Honskus, Ondřej Pokorný, Adéla Lánová, Thu Trang Nguyen a Inka Píbilová. Velmi úzká byla spolupráce se sekretariátem FoRS a členy pracovních skupin FoRS, CONCORD a Otevřeného fóra. Na přípravě a realizaci EPDET 2012 externě spolupracovali Dagmar Gombitová ze Slovenské evaluační společnosti a renomovaní američtí lektori Ray C. Rist a Linda G. Morra Imas. Při vietnamských aktivitách byla zásadní spolupráce s občanským sdružením INFO-DRÁČEK, Svazem Vietnamců v České republice, společností VIET MEDIA a také s několika štáby České televize. Na společných akcích se podíleli další členové DWW, podporu jsme získali od České rozvojové agentury, Ministerstva životního prostředí, poslance Evropského parlamentu Jana Zahradila, bývalého velvyslance ve Vietnamu pana Michala Krále i nového velvyslance pana Martina Klepťka a od mnoha dalších osob a organizací.

Úspěch projektu závisel na naplnění několika externích předpokladů, z nichž nejdůležitější bylo zajištění co největší otevřenosti (inkluzivity) při transformaci globálních procesů Otevřeného fóra a BetterAid do nové platformy CPDE a zachování obou pilířů – posilování vlastní odpovědnosti (dodržování Istanbulských principů) a proaktivní přístup ke spolupráci s dalšími aktéry na tvorbě příznivého prostředí pro rozvoj (nabízení konstruktivních řešení místo pouhé kritiky). V této oblasti bylo také nejvíce problémů, protože bylo nutné najít efektivní kompromis ve velmi diverzifikované struktuře organizací občanské společnosti napříč světadíly a sektory. Regionální a sektorové konzultace probíhaly prakticky celý rok 2012 a stále existuje mnoho oblastí, kde je nutné zlepšovat komunikaci a participativní přístupy.

Dalším předpokladem byl zájem o školení EPDET 2012, které probíhalo bez dotací, a všechny náklady musely být uhrazeny z příspěvků účastníků. Důležitá je také vůle účastníků sdílet své zkušenosti a komunikovat v týmu. Zájem o EPDET 2012 předčil očekávání a trénink proběhl velmi úspěšně. Zavazující je zvyšující se zájem o semináře k projektovému managementu a evaluacím. Školící moduly musí být průběžně aktualizovány, aby reflektovaly postupně se měnící architekturu zahraniční rozvojové spolupráce a nové zkušenosti.

Z hlediska vlastního managementu projektu žádné zásadní problémy nenastaly i přes enormní časovou náročnost a složitou koordinaci všech aktivit.

Velmi se osvědčila spolupráce se Slovenskou evaluační společností při organizaci letní školy EPDET. V této spolupráci budeme nadále pokračovat, zapojit by se měla také Česká evaluační společnost.

Spolupráce při realizaci česko-vietnamských akcí patří mezi nejnáročnější – stále je nutné odstraňovat některé kulturní bariéry a posilovat vzájemné porozumění. Přes dílčí problémy (organizační či finanční) všechny aktivity proběhly úspěšně. Pro budoucnost je však limitujícím faktorem odmítání oficiálního statutu národností menšiny pro tuto třetí největší minoritu v České republice ze strany českých institucí. Tento restriktivní přístup zvyšuje nejistotu a nedůvěru našich vietnamských spoluobčanů.

Na úrovni cíle zůstávají hlavní předpoklady dlouhodobé úspěšnosti prakticky neměnné, přestože se podařilo i za cenu dílčích ústupků dosáhnout důležitého kompromisu při formulaci závěru 4. HLF v Busanu. Pro vytvoření skutečného partnerství a dosažení potřebných změn však budou rozhodující až výsledky další práce na minimálních standardech příznivého prostředí pro plné uplatnění specifických rolí všech rozvojových aktérů a na tzv. stavebních kamenech nové rozvojové architektury (Building Blocks), včetně nastavení konkrétních úkolů a indikátorů. Příznivé prostředí bylo donory a vládami přislíbené již v Akční agendě z Akkry v roce 2008. Od té doby probíhá kvalitní a velmi otevřený dialog s mnoha jejich zástupci, ale situace CSO se v posledních letech spíše zhoršila, často s alibistickým odkazem na dopady a dozvuky ekonomické krize. Právě v krizových obdobích by měla být budování kapacit, efektivnosti politik a jejich uplatňování v praxi věnována zvýšená pozornost.

Do stejné kategorie důležitého předpokladu stále spadá nutnost vytvořit funkční evaluační systémy a odpovídající institucionální kapacity v nových (a přístupových) zemích EU. Ve většině z těchto zemí probíhají zatím spíše „povinné“ evaluace programů Strukturálních fondů využívaných pro vlastní rozvoj (v mnoha z nich v nedostatečné kvalitě a rozsahu), zatímco evaluace projektů a programů zahraniční rozvojové spolupráce nepatří mezi politické priority. Přístup ČR je v tomto směru pozitivní výjimkou. Věříme, že naše školící a osvětové aktivity v této oblasti mohou přispět ke změně přístupů státních institucí k rozvojovým evaluacím.

Na úrovni využití cíle projektu pro naplnění záměru (zvýšení efektivnosti a dopadů zahraniční rozvojové spolupráce) bude zásadně důležité prosazení principů rozvojové efektivnosti do agendy dalších rozvojových aktérů, sdílení odpovědnosti a vzájemné využívání zkušeností a kapacit.

- Prvním předpokladem je zájem MZV ČR, ČRA a obdobných institucí z dalších zemí modernizovat i na základě konzultací s CSO postupy zahraniční rozvojové spolupráce a zvýšit důraz na výsledky, transparentnost a předvídatelnost. Pro pozitivní ovlivnění rozvojové agendy na úrovni EU nebo úrovni celosvětové je nutné začínat již od změn národních systémů ZRS, nelze pouze čekat na změny přijaté resp. nařízené „shora“. Partnerství národních rozvojových aktérů, vzájemná podpora a snaha o hledání a prosazování společných priorit je nezbytnou podmínkou úspěchu mezinárodní rozvojové spolupráce. Česká republika je v tomto směru pozitivním příkladem nejen pro další nové členské země EU, ale také pro některé zkušenější donory.
- Pro možnost zvýšení efektivity rozvoje je samozřejmě nezbytná dlouhodobá podpora rozvojové agendy ze strany veřejnosti (daňových poplatníků) a vice versa, pro získání vyšší podpory veřejnosti je nezbytné prokazovat smysluplnost a efektivnost rozvojových politik, programů a projektů. Otevřený přístup k hodnocení úspěšnosti rozvojových intervencí, tedy diskuse principů efektivity a jejich uplatňování v praxi stejně jako tlak na realizaci evaluací a využívání jejich výsledků, je dobrým příspěvkem ze strany organizací občanské společnosti pro získání větší důvěry a podpory veřejnosti.

4. Hodnocení kvality a udržitelnosti projektu

4.1 Zhodnocení přínosu projektu pro cílovou skupinu

Zhodnocení přínosu pro cílové skupiny potvrzuje závěry předchozích let. Záměrem projektu je podpořit skutečný rozvoj, tedy zajistit pozitivní a udržitelné dopady pro obyvatele rozvojových a transformujících se zemí. Tito lidé jsou proto naší konečnou cílovou skupinou. Zlepšení jejich životních podmínek nelze zajistit bez jejich přímého zapojení do všech rozvojových intervencí, které musejí vycházet z jejich potřeb a zájmů (demokratický ownership). Obyvatelé rozvojových zemí a organizace občanské společnosti z těchto zemí musí být nejen „konečným příjemcem rozvojové pomoci“, ale hlavně nositeli potřebných změn. Jsou tedy také naším přímým projektovým a programovým partnerem. V rámci projektu se daří získávat jejich zpětnou vazbu a posilovat vzájemnou důvěru. Pomáhá i přímé zapojení minorit žijících v České republice (specializujeme se na spolupráci s českými Vietnamci).

Z hlediska prosazování naší vize o skutečném rozvojovém partnerství jsou hlavními přímými cílovými skupinami našeho projektu organizace občanské společnosti, nestátní neziskové organizace a jejich platformy. V rámci projektu dochází k posilování spolupráce na národní, regionální a globální úrovni, důležité je zvyšující se zapojení organizací z nových členských zemí EU a evropských zemí mimo EU. V této oblasti došlo za poslední roky k velkému pokroku, zapojuje se stále více členů FoRS a spolupracujeme již s organizacemi ze všech nových členských zemí EU.

Udržitelný rozvoj nelze zajistit bez podpory a spolupráce dalších rozvojových aktérů. Důležitými cílovými skupinami jsou proto při mezisektorové spolupráci zejména:

- Oficiální zástupci donorů a vlád a další političtí aktéři - jedním z hlavních principů Otevřeného fóra a nové platformy CPDE je otevřená komunikace a partnerská spolupráce se všemi rozvojovými aktéry. Každá z národních, regionálních a tématických konzultací tohoto procesu zahrnuje komunikaci s dalšími aktéry mimo CSO. Model zastoupení různých aktérů byl také součástí procesu tzv. Strukturovaného dialogu na evropské úrovni (dialog Evropské komise, členských států, politických zástupců a nevládních aktérů) a práce jednotlivých skupin OECD/DAC Working Party on Aid Effectiveness, zejména Task Team on CSO Development Effectiveness and Enabling Environment, v němž jsme od roku 2010 zapojeni (zastoupení donorů, vlád rozvojových zemí a CSO). Tyto mezisektorové konzultace musí pokračovat, jejich smyslem je posílit vzájemnou důvěru a

odpovědnost, definovat role jednotlivých aktérů a vytvořit podmínky, ve kterých se mohou plně uplatnit.

- Instituce státní správy a donorské agentury v ČR a dalších zemích, včetně zemí rozvojových - pokračují velmi dobré kontakty s MZV ČR a Českou rozvojovou agenturou, ale také s MZV Slovenské republiky, Slovenskou agenturou mezinárodní rozvojové spolupráce, UNDP Regional Bureau for Europe and CIS v Bratislavě, agenturou DEVCO a s mnoha dalšími centrálními úřady; zástupci mnoha z nich mj. absolvovali školení Czech DET 2007 - 2009, Slovak DET 2010 a EPDET 2011, 2012.
- Odborné asociace, zejména evaluační společnosti (IDEAS - International Development Evaluation Association, EES - European Evaluation Society, AfrEA - African Evaluation Association, Česká evaluační společnost, Slovenská evaluační společnost), které aktivně ovlivňují rozvojovou agendu směrem k výsledkům a dopadům.
- Absolventi IPDET Ottawa (prostřednictvím IPDET Listserv), absolventi Czech DET 2007 - 2009, Slovak DET 2010 a EPDET 2011, 2012 - v rámci těchto evaluačních „letních“ škol vzniká zajímavé síťování (networking) napříč sektory (NNO, donorské agentury, státní a regionální úřady, university, soukromý sektor, konzultanti) a regiony (na obou posledních ročnících EPDET účastníci z více jak 20 zemí). V mnoha případech byla zahájena a pokračuje přímá spolupráce mezi absolventy kursů a jejich organizacemi.
- Studenti a lektori vysokých škol - většina účastníků našich kursů na ČZU, MUP a VŠE se bude aktivně věnovat problematice mezinárodních vztahů a zahraniční rozvojové spolupráci - ať už na bázi dobrovolného zapojení v aktivitách nestátních neziskových organizací, v rámci odborných stáží nebo ve své profesionální kariéře. Hlavním mediátorem vlivu na tuto cílovou skupinu jsou lektori VŠ. Naším úkolem je podpořit jejich odborné kapacity a poskytnout jim nové metodiky žádaného vzdělávacího programu. Již od roku 2011 jsou na praktická cvičení zvaní hostující lektori z praxe nebo jiných univerzit, námi vyškolení lektori pak využívají své zkušenosti i mimo běžnou výuku (při vlastních rozvojových projektech, při mezinárodních akcích například v programech EADI - European Association of Development Research and Training Institutes). Moduly připravené v projektu DEFNET jsou již zařazeny do rozvrhu akreditovaných oborů. Pro rozšíření dopadu projektu bude možné využít oba moduly také pro blokové kursy a různá nástavbová školení pro další cílové skupiny - studenty a absolventy středních škol, pedagogické pracovníky (moduly lze modifikovat pro různé stupně prezenčního i distančního vzdělávání), zaměstnance projektových či programových oddělení na jednotlivých úrovních státní správy (znalosti a zkušenosti z projektového managementu a evaluací jsou nezbytné prakticky na všech centrálních i regionálních úřadech) a manažerů z neziskového, akademického a soukromého sektoru.
- Účastníci mezinárodních akcí k problematice efektivnosti rozvoje (konference, kulaté stoly, workshopy).

Při propojování různých aktérů navazujeme na dosavadní činnost ve strukturách FoRS, CONCORD, Otevřeného fóra a IDEAS. Ve všech uvedených strukturách se dlouhodobě snažíme o větší využití znalostí a zkušeností NMS k ovlivnění evropské a světové rozvojové agendy a na druhé straně o přenos nejlepších zahraničních postupů do ČR a dalších NMS:

- Za FoRS se podílíme na velké části stanovisek směrem k českým institucím a rozvojovým partnerům a na stanoviscích pro konfederaci CONCORD, případně pro Evropskou komisi – tato práce přispívá k posílení role a vlivu českých NNO.
- Ve strukturách CONCORD jsme aktivní v pracovní skupině CSO Effectiveness, od roku 2012 jsme se opět zapojili také do činnosti Aid Watch.

- V Otevřeném fóru jsme byli zastoupeni v Globální facilitační skupině od přípravného období v roce 2008 až do oficiálního ukončení činnosti Otevřeného fóra v prosinci 2012. V nové platformě CPDE jsme se zapojili do pracovní skupiny „Enabling Environment“.
- V IDEAS působil Daniel Svoboda od května 2009 do jara 2012 v pozici Vice-Předsedy (neplacená funkce) a od počátku svého členství IDEAS v roce 2003 (a po zvolení do Správní rady v roce 2006) usiluje o větší zapojení nových donorů, jednotlivců a organizací z NMS. V roce 2013 proběhne další globální konference IDEAS (květen 2013, Barbados), na jejíž přípravě se opět podílíme. Role evaluátorů a evaluačních společností je pro hodnocení a zvyšování efektivnosti rozvoje velmi důležitá. Vzájemná výměna zkušeností posiluje kapacity a sebevědomí NMS a podporuje konkrétní spolupráci v regionu a na celosvětové úrovni.

4.2 Sociální a kulturní faktory

Sociální a kulturní faktory, schopnost vnímání mezikulturních a dalších rozdílů a současně schopnost nalézat konsensus na společných prioritách zásadním způsobem ovlivňují úspěšnost rozvoje a patří mezi hlavní aspekty, na které se zaměřoval globální proces Otevřeného fóra pro rozvojovou efektivnost organizací občanské společnosti a náš projekt DEFNET. Náš přístup je založen na „bottom-up“ principu, tedy na naslouchání a sdílení názorů zdola, od občanů a organizací na komunitní a národní, případně tématické úrovni. Tento princip je rovněž základním kamenem nové globální platformy CPDE a budeme trvat na tom, aby byl dodržován.

4.3 Rovný přístup mužů a žen

Jak je možné dokumentovat na výstupech platformy FoRS, Otevřeného fóra a ostatně i Busanské deklaraci, na principech inkluze a rovného postavení mužů a žen (chlapců a dívek) byla dosažena shoda mezi všemi aktéry procesu. Důležité je věnovat se těmto principům hlavně v oblasti dopadů rozvojových politik a intervencí a nezaměřovat je s pouhým rovným podílem mužů a žen na jednotlivých aktivitách. Zájem DWW o tuto problematiku dokladuje naše účast při konzultacích k problematice gender a také připravovaný příspěvek pro konferenci IDEAS v roce 2013, který bude zaměřen právě na hodnocení rovnosti mužů a žen a dalších průřezových témat (viz koncept v příloze).

4.4 Metody a postupy použité při realizaci projektu

Proces prosazování principů rozvojové efektivnosti do praxe neziskových organizací a dalších rozvojových aktérů je primárně závislý na vzájemném porozumění, na společných vizích a sdílených závazcích. Účelem projektu bylo bourat bariéry, které vedou k omezování dopadů rozvojové spolupráce – bariéry mezi donory, vládami, organizacemi občanské společnosti a dalšími aktéry. Systém oficiální rozvojové spolupráce (resp. „pomoci“, jak uvádí Pařížská deklarace) byl dosud postaven hlavně na prosazování priorit donorů a vlád bez ohledu na skutečné priority obyvatel rozvojových zemí a bez ohledu na efektivní uplatnění rolí jednotlivých aktérů. Zvrátit tento trend lze pouze uznáním existence a rolí všech skupin obyvatel planety. Prvním krokem ke kvalitnějšímu partnerství byly otevřené konzultace, které vedly k posunu od důrazu na efektivitu pomoci k důrazu na efektivnost rozvoje, jak se projevilo ve společné Busanské deklaraci. Věříme, že proaktivní přístupy CSO (dokumentované vlastními závazky naplňovat Istanbulské principy rozvojové efektivnosti) a pokračující otevřené diskuse mezi všemi rozvojovými aktéry povedou k nastavení a hlavně plnění závazků souvisejících se sdílenou odpovědností za pozitivní i negativní dopady na obyvatele rozvojových zemí. Důležitým testem byly konzultace mezi účastníky procesů Otevřeného fóra a BetterAid, které vedly k založení nové platformy CPDE. Pokud budou dodržovány principy transparentnosti, aktivní inkluze a partnerství, bude CPDE dobrým nástrojem posilování kapacit a synergie.

4.5 Dopady na životní prostředí

Jednou ze základních podmínek udržitelného rozvoje je ochrana a zlepšování životního prostředí – prostředí pro život. Tato skutečnost je jasně zohledněna jak v našich školících programech, tak v odsouhlasených principech efektivnosti v rámci Otevřeného fóra i platformy FoRS. Občanské sdružení DWW se problematice ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje věnuje od počátku své existence, což dokladuje mj. dlouhodobá spolupráce s Ministerstvem životního prostředí, Státním fondem životního prostředí ČR či partnerskými úřady a environmentálními organizacemi ve Vietnamu jako prioritní zemí našich rozvojových projektů.

4.6 Udržitelnost výstupů (životaschopnost projektu)

Udržitelnost projektu závisí zejména na „demokratickém vlastnictví“ principů rozvojové efektivnosti organizací občanské společnosti a na jejich prosazování do rozvojové praxe na národní či regionální úrovni. FoRS byl v čele procesu Otevřeného fóra, jako první zapojená organizace rozpracoval rámcové Istanbulské principy do vlastního Kodexu efektivnosti, který definuje také indikátory a konkrétní nástroje pro interní hodnocení plnění společných závazků. V roce 2013 bude Kodex aktualizován a hodnotící mechanismy budou upraveny na základě zkušeností z prvních dvou let aplikace.

Druhou zásadní podmínkou úspěšnosti a udržitelnosti výsledků celého procesu je porozumění a podpora donorů a vlád. Prvním úspěchem byla shoda z Busanu na přechodu od efektivity pomoci k efektivnosti rozvoje. Je však nezbytné odsouhlasené principy doplnit konkrétními a skutečně naplňovanými závazky pro vytváření příznivého prostředí, ve kterém mohou všichni rozvojoví aktéři plně (a společně) využít své role a přidané hodnoty. Současná situace bohužel stále nenasvědčuje výraznému zlepšení – rozpočty rozvojových programů jsou v mnoha zemích a donorských agenturách výrazně kráceny a prostor pro zapojení organizací občanské společnosti je někdy až drasticky omezován. S tím souvisí rovněž podceňování problematiky základních lidských práv a na procedurální úrovni nízká transparentnost a předvídatelnost financování, či neúměrné administrativní požadavky.

Facilitace dohod na principech rozvojové efektivnosti a důraz na zjednodušování procedur s cílem zvyšovat efektivnost, dopady a udržitelnost rozvoje, ale také transparentnost a sdílenou odpovědnost za výsledky, proto bude nadále naší hlavní prioritou pro roky následující.

4.7 Management a organizace

Projektový tým DWW velice úzce spolupracuje s dalšími organizacemi v platformě FoRS a jejím sekretariátem, s organizacemi a strukturami konfederace CONCORD, platformami NNO v dalších zemích a prostřednictvím dosavadní práce v Globální facilitační skupině Otevřeného fóra, asociaci IDEAS či Task Team on CSO Development Effectiveness and Enabling Environment s dalšími nevládními a vládními organizacemi a odborníky z celého světa. V této spolupráci budeme pokračovat i v nových strukturách globálních procesů (Global Partnership, CPDE). Dlouhodobým cílem je posilovat synergii a využívat všechny možnosti vzájemné spolupráce a společně přispívat k efektivnějšímu prosazování efektivnějších rozvojových politik. Pro výsledky projektu byl důležitý také vlastní proces. Nyní je nutné poučit se z úspěchů i chyb při koordinaci jednotlivých aktivit či při sdílení názorů a zkušeností.

5. Přehled čerpání nákladů za celé období projektu ve formátu finanční zprávy (viz příloha „Finanční zpráva“)

Celkový plánovaný rozpočet projektu byl 734 000 Kč, z čehož 400 000 Kč (54,5 %) mělo být pokryto z dotace MZV ČR a zbytek z vlastních zdrojů. Celkové uznatelné náklady byly při

zachování výše dotace vyšší (790 028 Kč), takže se podíl dotace snížil na cca 50,6 %. Podrobné vyúčtování všech nákladů ve formátu finanční zprávy je uvedeno v příloze č. 1 této zprávy.

6. Závěry a doporučení

6.1 Závěry monitoringu a doporučení pro zajištění udržitelnosti dopadu projektu a pro další plánování v oblasti ZRS

Podle našeho názoru výsledky projektu za období 2010 - 2012 prokázaly jeho smysluplnost a vliv na spolupráci na národní úrovni i na celosvětový proces Otevřeného fóra, resp. novou platformu CPDE. Příмым efektem je posílení sebevědomí a odpovědnosti organizací občanské společnosti, což se promítlo mimo jiné do odsouhlasení Kodexu efektivnosti FoRS (červen 2011, Praha), do „Konsensu na mezinárodním rámci pro rozvojovou efektivnost CSO“ (červen 2011, Siem Reap) i do společné deklarace „Busanské partnerství pro efektivní rozvojovou spolupráci“ (prosinec 2011, Busan). O dlouhodobém úspěchu rozhodne až míra naplnění odsouhlasených principů a postupů v rozvojové praxi, proto se stále budeme této problematice intenzivně věnovat.

Přímo také přispíváme k posilování kapacit rozvojových pracovníků, zejména prostřednictvím školicích seminářů na vysokých školách či mezinárodního evaluačního tréninku EPDET.

Výsledky dosavadních konzultací mezi FoRS a zástupci MZV a ČRA současně dokladují zájem České republiky aktivně přispívat ke zvyšování efektivnosti rozvojové spolupráce. Důkazem je nová metodika řízení projektového cyklu z roku 2011, přestože jsou nezbytná její další vylepšení. Ve střednědobém horizontu je nutná také úprava finančních mechanismů a postupné navyšování rozpočtu bilaterální, trilaterální a multilaterální rozvojové spolupráce v souladu s již přijatými mezinárodními závazky. Ve stejném duchu by měla ČR prosazovat nezbytné změny na evropské a světové úrovni, zejména ve strukturách Evropské unie, OECD a OSN.

V Praze, dne 6.2.2013

Mgr. Daniel Svoboda
předseda
Občanské sdružení Development Worldwide

Přílohy

1. Finanční zpráva
2. Tabulka výstupů a aktivit
3. Partnership for Development Effectiveness – New Opportunity for CSOs (TRIALOG)
4. Partnership for Development Effectiveness (CIVICUS)
5. Evaluation of International Commitments – Busan Partnership for Effective Development Cooperation (EES)
6. Measuring inequality - focusing on people (IDEAS)
7. Evaluation and Inequality - Moving beyond the Discussion of Poverty (IDEAS)
8. The Nairobi Declaration for Development Effectiveness
9. Draft Work Plan – Task Team on CSO Development Effectiveness and Enabling Environment
10. Program EPDET 2012
11. Seznam účastníků EPDET 2012
12. Evaluace EPDET 2012